

Tekstiilin ja muodin työelämätoimikunnan tilannekuva 2018-2019

Tekstiilin ja muodin työelämätoimikunta on laatinut tilannekuvan toimialansa tutkintojen näyttöjen toteutuksen ja osaamisen arvioinnin laadusta. Työelämätoimikuntien tehtäviin kuuluu tuottaa vuosittain tietoa ammatillisen koulutuksen näyttöjen toteutuksen ja osaamisen arvioinnin laadusta omalla toimialallaan (Valtioneuvoston asetus ammatillisesta koulutuksesta 673/2017). Tätä tehtävää varten työelämätoimikunnilla on ollut käytössään seuranta-, arviointi- ja palautetietoa muun muassa Opetushallinnon tilasto-, ohjaus- ja säätelypalvelusta ja kansallisesta KOSKI-tietovarannosta.

Vuoden 2018 suoritustiedot on annettu toimikuntien käyttöön vuoden 2019 keväällä. Tämän ajankohdan jälkeen KOSKI-dataan tehdyt oppilaitosten tekemät mahdolliset korjaukset eivät näy tässä tilannekuvassa. Sama koskee vuoden 2019 suoritustietojen tilastotietoja, jotka on poimittu KOSKI-tietokannasta 2020 alkuvuodesta. Tarkistettujen suoritustietojen julkaisua myöhemmin Opetushallinnon tilastopalvelussa Vipunen.fi -sivustolla.

Tilannekuvassa käytetyt tiedot on poimittu KOSKI-tietokannasta suoraan siinä muodossa kuin oppilaitokset ovat ne ilmoittaneet. Tilastot voivat sisältää puutteellisia tai virheellisiä tietoja. Esimerkiksi teknisistä syistä johtuen, kaikki oppilaitosten omiin opintohallintojärjestelmiin kirjatut tiedot eivät ole siirtyneet KOSKI-tietokantaan oikein, jolloin tieto tilastoituu ”ei tietoa”/”ei ilmoitettu” -kohtien alle.

Lähdemateriaalina on ollut esimerkiksi toimikuntien vierailukäyntiraportit, oikaisupyynnöt ja lausunnot.

Tutkintojen ja tutkinnon osien suoritustiedot

Tavoitteena tutkinnon osia /tavoitteena koko tutkinto

Tekstiili- ja muotialan perustutkinnon osalta vuonna 2019 oli 1661 tutkinnon osassa opiskelun tavoitteena suorittaa koko tutkinto. 174 tutkinnon osassa oli opiskelun tavoitteena suorittaa tutkinnon osa tai osia.

Tekstiili- ja muotialan ammattitutkinto v. 2019 osalta oli 126 tutkinnon osassa opiskelun tavoitteena koko tutkinnon suorittaminen. Kolmessa tutkinnon osassa opiskelun tavoitteena oli vain suorittaa tutkinnon osa tai osia.

Tekstiili- ja muotialan erikoisammattitutkinto v. 2019 osalta oli kuudessa tutkinnon osassa opiskelun tavoitteena suorittaa koko tutkinto. Seitsemässä tutkinnon osassa oli opiskelun tavoitteena suorittaa vain tutkinnon osa tai osia.

Pohdittavaksi

Tutkintojen ja tutkinnon osien määrän kehitys

Uudet tutkinnon perusteet ovat tulleet voimaan hiljattain, joten suorituksia ei vielä näy Koski-tiedoissa.

Marginaalisesti suoritettavat tutkinnot ja osaamisalat

Toimikunnan toimialaan kuuluvien tutkintojen alat ovat hyvin pieniä, joten suorituksia on vähän verrattuna esimerkiksi isojen alojen tutkintojen suoritustietoihin. Alat ja tutkinnot ovat kuitenkin hyvin tärkeitä.

Tutkintojen ja tutkinnon osien suoritukset	2018		2019	
	koko tutkinto	tutkinnon osa	koko tutkinto	tutkinnon osa
Tekstiili- ja vaatetusalan perustutkinto	236	2247	238	1477
Vaatetuksen osaamisala	202		213	
Jalkinealan osaamisala	25		9	
Tekstiilihuollon osaamisala	4		15	
Tekstiilitekniikan osaamisala	3		1	
Tyhjä	2		0	
Jalkinealan ammattitutkinto	10	16	2	7
Laukku- ja nahka-alan ammattitutkinto	0	0	0	0
Nahanvalmistajan ammattitutkinto	0	0	0	0
Tekstiilialan ammattitutkinto	5	17	3	13
Käsi- ja taideteollisen tekstiilin valmistaminen	4		3	
Teollisen tekstiilin valmistaminen	0		0	
Tyhjä	1		0	
Tekstiilihuollon ammattitutkinto	14	37	1	8
Tekstiilihuollon vesipesu	6		0	
Tekstiilihuollon kemiallinen pesu	0		0	
Tyhjä	8		1	
Turkkurin ammattitutkinto	0	0	0	0
Vaatetusalan ammattitutkinto	45	134	33	129
Jalkinealan erikoisammattitutkinto	0	1	1	4
Laukku- ja nahkamestarin erikoisammattitutkinto	0	0	0	0
Nahanvalmistajamestarin erikoisammattitutkinto	0	0	0	0
Tekstiilialan erikoisammattitutkinto	0	0	0	0
Tekstiilihuollon erikoisammattitutkinto	4	10	1	4
Turkkurimestarin erikoisammattitutkinto	0	0	0	0
Vaatetusalan erikoisammattitutkinto	26	107	3	18
Tekstiili- ja muotialan perustutkinto	0	195	42	1835
Tekstiili- ja muotialan ammattitutkinto			18	129
Tekstiili- ja muotialan erikoisammattitutkinto			1	13
Yhteensä	340	2764	343	3637

* Tiedot poimittu 25.2.2019 (vuoden 2018 osalta) ja 15.1.2020 (vuoden 2019 osalta), eikä tietoja ole päivitetty näiden ajankohtien jälkeen. Tutkinnon osien suoritukset eivät sisällä paikallisina ilmoitettuja tutkinnon osia.

Tutkintojen järjestäminen

Aktiiviset koulutuksen järjestäjät / järjestämisluvat

Tutkinto	Järjestämisluvat	Aktiiviset järjestäjät	Lisätietoa
Tekstiili- ja muotialan perustutkinto	57	31	
Tekstiili- ja muotialan ammattitutkinto	22	9	voimaantulo 1.1.2019
Tekstiili- ja muotialan erikoisammattitutkinto	17	2	voimaantulo 1.1.2019

** aktiivisuus määritellään sillä, onko koulutuksen järjestäjältä/oppilaitokselta kirjautunut tutkintojen tai tutkinnon osien suorituksia joko 2018 tai 2019 vuonna toimikunnalle toimitetun KOSKI-datan perusteella.*

Tiedot poimittu 25.2.2019 (vuoden 2018 osalta) ja 15.1.2020 (vuoden 2019 osalta), eikä tietoja ole päivitetty näiden ajankohtien jälkeen.

Pohdintoja

Muutokset tutkintojen järjestämislupien määrässä

Toimikunnan tietojen mukaan järjestämislupien määrässä ei ole tapahtunut muutoksia sitten 1.1.2018.

Tutkintojen järjestäminen

Toimikunnan tietojen mukaan 31 koulutuksen järjestäjää on tuottanut perustutkintoon liittyviä tutkintoja tai tutkinnon osia vuosien 2018-2019 aikana. Kaiken kaikkiaan on 57 koulutuksen järjestäjällä järjestämislupa Tekstiili- ja muotialan perustutkintoon. Tekstiili- ja muotialan ammattitutkinnon järjestämislupa on 22 koulutuksen järjestäjällä ja Tekstiili- ja muotialan erikoisammattitutkinnon järjestämislupa on 17 koulutuksen järjestäjällä.

Tutkintojen / tutkinnon osien suoritusten jakaantuminen koulutuksen järjestäjien välillä

Tutkintojen suorituskäärät jakaantuvat siten, että vuonna 2019 perustutkinnossa on yksi koulutuksen järjestäjä, jolla on eniten tutkintojen suorituksia. Ammattitutkinnossa on kaksi koulutuksen järjestäjää, jotka ovat tuottaneet tutkintoja, mutta joista toinen järjestäjä on tuottanut 16 koko tutkinto suoritusta, ja toinen kaksi kappaletta. Erikoisammattitutkinnon osalta koko tutkinnon on tuottanut yksi koulutuksen järjestäjä ja yhden tutkinnon verran.

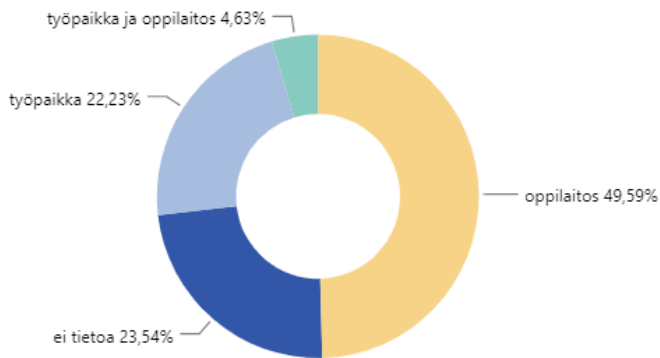
Tutkintojen järjestämisen kattavuus maantieteellisesti ja kielellisesti

Koulutuksen järjestäjiä, joilla on toimikuntaan kuuluvien tutkintojen järjestämislupa, löytyy maantieteellisesti melko kattavasti. Ruotsinkieliset koulutuksen järjestäjät sijaitsevat pääosin eteläisen Suomen alueella sekä Pohjanmaalla. Tutkinnoissa on osaamisaloja, joita kaikki koulutuksen järjestäjät eivät käytännössä järjestä.

Näyttöjen toteutuksen ja osaamisen arvioinnin laatu

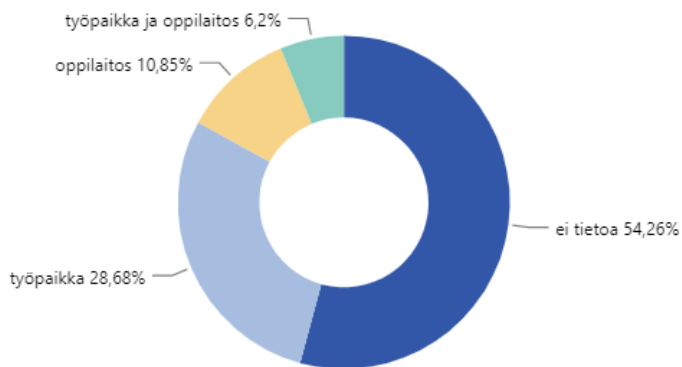
Näyttöjen suorituspaikan jakautuminen

Näytön suorituspaikka ● oppilaitos ● ei tietoa ● työpaikka ● työpaikka ja

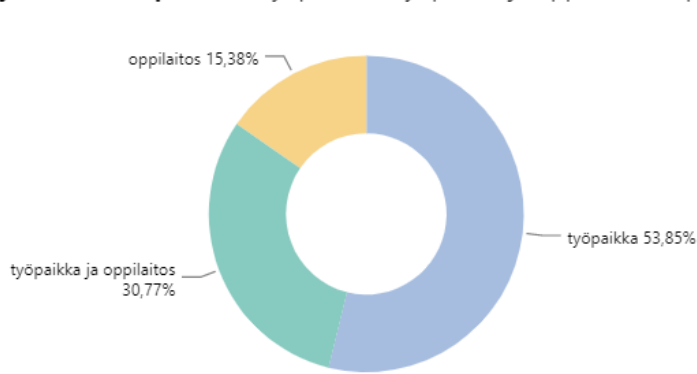
Kuvassa 1. Tekstiili- ja muotialan perustutkinnossa vuoden 2019 osalta on 50 % näytön suorituspaikaksi merkitty oppilaitos, n. 25 % on merkitty ei tietoa, n. 20 % merkitty työpaikka ja n. 5 % merkitty sekä työpaikka ja oppilaitos. Perustutkintoihin sisältyy yhteisiä tutkinnon osia, joten nämäkin tiedot voivat sisältyä kohtiin oppilaitos tai ei tietoa.

Näytön suorituspaikka ● ei tietoa ● työpaikka ● oppilaitos ● työpaikka ja

Kuvassa 2. Tekstiili- ja muotialan ammattitutkinnossa vuoden 2019 osalta on n. 10 % näytön suorituspaikaksi merkitty oppilaitos, n. 55 % on merkitty ei tietoa, n. 30 % merkitty työpaikka ja n. 5 % merkitty työpaikka ja oppilaitos. Toimikunnalla ei ole tarkkaa tietoa miksi ei tietoa -luku on melko suuri, mutta yksi syy voisi olla, että koulutuksen järjestäjien teknisissä kirjauksissa on ollut haasteita.

Näytön suorituspaikka

Kuvassa 3. Tekstiili- ja muotialan erikoisammattitutkinnossa vuoden 2019 osalta on n. 15 % näytön suorituspaikaksi merkitty oppilaitos, n. 55 % merkitty työpaikka ja n. 30 % merkitty sekä työpaikka ja oppilaitos.

Amispalautteen keskiarvo näytöstä (päättökysely)

Amispalautteen, eli opiskelijoiden antaman palautteen, keskiarvo näytöistä on 4,5. Vaihtelua ei ole paljonkaan toimikunnan toimialaan kuuluvien tutkintojen välillä.

** opiskelijapalautteen tarkastelujakso on 7/2018 – 9/2019. Arviointiasteikko 1-5, jossa (5) täysin samaa mieltä, (4) jokseenkin samaa mieltä, (3) osin samaa osin eri mieltä, (2) jokseenkin eri mieltä, (1) täysin eri mieltä*

Pohdittavaksi

Kaksikantaisuuden toteutuminen osaamisen arvioinnissa

Vierailukäyntiraporteista käy ilmi, että näyttöihin ei saada niin suurissa määrin työelämän arvioijia kuin toivottaisiin. Tietyissä osaamisaloissa, esimerkiksi tekstiilihuollon ja teollisen tekstiilin osalta, näyttää siltä, että näytöt pystytään hyvinkin suuressa määrin toteuttamaan pelkästään työelämässä. Tilanteissa, joissa arvioija on suhteellisen helposti saatavilla, on näytöt järjestetty sekä oppilaitoksen työsaleissa että työelämässä ja yrityksissä.

Tekstiili- ja muotialan perustutkinnossa oli suoritettu 1362 tutkinnon osaa, joista arvioinnista päättäneistä ei ollut tietoa 452 tutkinnon osassa, 60 tutkinnon osassa oli kaksi opettajaa ja seitsemässä tutkinnon osassa oli muu koulutuksen järjestäjän edustaja ja opettaja.

Tekstiili- ja muotialan ammattitutkinnossa oli suoritettu 129 tutkinnon osaa. 70 osassa ei ollut tietoa arvioinnista päättäneistä, kahdeksassa tutkinnon osassa oli ollut kaksi opettajaa, yhdessä tutkinnon osassa oli pelkkä opettaja.

Tekstiili- ja muotialan erikoisammattitutkinnossa oli suoritettu vuonna 2019 13 tutkinnon osaa. Arvioinnista päättäneet jakautui seuraavasti: kuudessa osassa oli kaksi opettajaa ja seitsemässä osassa sekä työntekijä/työelämä ja opettaja.

Perustelut oppilaitoksissa järjestettävälle näyttöille

Näyttöjä tehdään oppilaitosympäristöissä ja työtiloissa, koska työpaikkoja ei aina löydy alueelta. Alueelliset tarpeet eivät välttämättä kohtaa. Konekanta on useimmiten parempi ja monipuolisempi oppilaitoksissa. Oppilaitoksessa suoritetuissa näytöissä voidaan tehdä erilaisia asiakastöitä ja -projekteja, esim. mittatilaustöiden tekeminen oppilaitosten ompelimoissa/työtiloissa.

Oppilaitoksissa on usein mahdollisuuksia suorittaa näyttöjä hyvien laitteistojen ja koneiden avulla. Yksityisillä työnantajilla koneet ovat hyvin spesifejä, joten niissä voi osoittaa osaamisensa esimerkiksi vain tietyssä määrin.

Yleistykset oikaisupyynnöistä

Toimikunnalle ei ole vielä saapunut oikaisupyynnöitä käsiteltäväksi.

Osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmien tilanne

Osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmat olivat vielä vuonna 2018 melko lailla kesken. Vuoden 2019 toisella puoliskolla suoritetuilla vierailukäynneillä, olivat osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmat jo kehittyneempiä. Lisäksi toimikunta on saanut opetus- ja kulttuuriministeriöstä pari lausuntopyyntöä koulutuksen järjestäjien osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmista, joista toinen oli hyvin laadittu. Toisessa lausuntopyyntönä tullessa osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmassa oli vielä kehitettävää tai puutteita.

Henkilökohtaistamisen toteutuminen käytännössä

Vierailuraporttien mukaan henkilökohtaistaminen toteutuu useimmiten säädösten mukaisesti. Opiskelijapalautteen mukaan on HOKSin keskiarvot olleet vähintään 3,6.

Hyvät käytännöt

Ne näytöt, jotka toteutetaan työpaikoilla, toimivat hyvin, koska alan työpaikkojen näyttöympäristöt soveltuvat osaamisen osoittamiseen. Oppilaitokset ovat pitkään tehneet yhteistyötä erilaisten yhteisöjen kanssa, jotka myös toimivat asiakkaina oppilaitoksissa suoritetuissa näytöissä.

Yhteistyö alueen yritysten kanssa on erityisen tärkeää koulutuksen kohdentamisessa ja näyttöjen suorittamisessa.

Hyvänä käytäntönä on myös tullut esille yhteistyö eri koulutusalojen ja eri oppilaitosten kanssa.

Näyttöihin liittyvä ohjeistus ja näytöt olivat dokumentoitu hyvin.

Kehittämiskohteet järjestäjien toiminnassa

Oppilaitosnäyttöjen osuus näytöistä on suuri. Näyttöjen vieminen työpaikoille asettaa omat haasteensa, mutta olisi työelämän kannalta tärkeää.

Kehittämiskohteina mainittiin yhteistyön tiivistäminen, omien ydinosaaamisalueiden kautta profiloituminen ja erikoistuminen.

Oppilaitoksessa suoritettavissa näytöissä arvioijina toimivat opettajat, jolloin työelämän asiantuntijuus ja näkemys jäävät puuttumaan. Opetushallituksen ohjeistuksen mukaisesti toinen arvioijista tulee olla työelämän edustaja, ja vain perustellusta syystä (esimerkiksi viivästyminen) arvioinnin voi tehdä kaksi opettajaa tai muuta koulutuksen järjestäjän edustajaa.

Tutkintojen perusteiden toimivuus

Pohdittavaksi

Tutkintojen perusteiden työelämävastaavuus

Tekstiilihuollon osalta voi olla haasteita, jos esimerkiksi opiskelijoita on monta samassa pesulassa. Perehdytyksen tasalaatuisuutta voi olla haasteellista ylläpitää.

Tutkinnon osien ammattitaitovaatimusten samankaltaisuus tietyissä tutkinnon osissa (esim. vuokraus ja sairaalatekstiilit) voidaan myös nähdä haasteena, esimerkiksi arvioinnin osalta.

Valinnaisuuden toteutuminen tutkintojen suorittamisessa

Toimikunnan omien havaintojen mukaan, alan tutkintojen laaja valinnaisuus ei vielä toteudu täysin. Valinnaisuus on riippuvainen opettajien osaamisesta ja pätevydestä.

Lisäohjeistuksen tarpeet tutkinnon osien ammattitaitovaatimuksissa tai ammattitaidon osoittamistavoissa

Tutkinnon perusteisiin on tehty muutoksia kentältä tulleiden kommenttien perusteella.

Kokemukset uusien tutkinnon perusteiden toimivuudesta

Uusien tutkinnon perusteiden mukainen tutkintokoulutus on ollut käynnissä vasta syksystä 2018 lähtien, ja toimikunnan tekemän vierailukäynnin aikana tehtiin ensimmäisen tutkinnon osan näyttöjä. Tutkinnon perusteet toimivat hyvin ensimmäisen näytön osalta.

Uudet Tekstiili- ja muotialan perustutkinnon perusteet tulivat voimaan 1.8.2018. Tutkinnon perusteiden toimivuus ja kehittämistarpeet tulevat ilmi vasta myöhemmin, kun on saatu enemmän kokemuksia näyttöjen (koko tutkinnon) järjestämisestä. Tähän mennessä saadut kokemukset perusteiden toimivuudesta ovat olleet positiivisia.